

[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN GIUSEPPE ZAMPONI (BRUSSEL)
20 APRIL 1658
5581

Antwoord op Zamponi's brief van 4 april 1658 (verloren).

Samenvatting: Huygens is verheugd weer iets van Zamponi te horen. Hij herinnert Zamponi aan Leopold Wilhelms toezegging muziek bij een madrigaaltekst van hem te laten maken. Huygens vraagt Zamponi om composities te sturen.

Over een antwoord van Zamponi is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVIII, fol. 70rv: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 5, nr. 5581, pp. 305-306: volledig.

— Rasch 2001b, Aanhangsel nr. 5, pp. 144-146: volledig, met Nederlandse vertaling.

— Rasch 2007, nr. 5581, pp. 1015-1016: volledig, met Nederlandse vertaling.

Naam: Leopold Wilhelm van Oostenrijk.

Plaats: Zuidelijke Nederlanden.

Titel: *Terremoto del core* (Leopold Wilhelm van Oostenrijk 1656; madrigaaltekst).

Glossarium: compositione (muziekstuk); fatica (muziekstuk); parole (tekst [van muziek]); parte (partij); soggetto (tekst [van muziek]); virtuoso (musicus).

Transcriptie

Al Signor Giuseppe Zamponi, Bruxelles.

Molto Illustre Signor mio Osservatissimo,

Ricevendo la Sua amorevolissima lettera delli 4 del corrente, hebbi la medesima consolatione che sentiamo nel ritrovar d'una gemma perduta, e veramente dopo quel nobile pegno della Sua benivolenza che mi lasciò Vostra Signoria nelle mani a l' hora della Sua partenza di Bruxelles, non poteva darmi testimonio più espresso, nè più da me gradito, del Suo costante affetto verso di me, ch' in raggiuagliarmi con l' inaspettatissimo avviso del Suo felice ritorno in questi Paesi Bassi. S'assicuri Vostra Signoria che va impiegando il Suo tanto favore in un forestiero che non cessa di predicar fra virtuosi la gloria del Suo eccellentissimo merito, che per sempre Gli sarà nella perfettissima stima che deve.

Fra tanto haverei à caro di saper come si comporta Vostra Signoria col servizio del Serenissimo Signor Archiduca, il quale mi stupisco che possa restar con pazienza privo della persona di Vostra Signoria per quanto tempo ella pare n' haver la voglia, havendo pigliato casa così lontano dalla sua corte.

Sul partire di Sua Altezza Serenissima mi ricordo haverle rappresentato come un certo suo madrigale, che comincia:

Terremoto del core

Voi sete, ohime, ritenuti sospiri,

| 70v | era soggetto degno della nobilissima fatica di Vostra Signoria, e non m'astenni d'accennarle in che modo io credeva ch'havessero da introdursi le parti, per la viva espressione di così fatte parole. Fece mi Sua Altezza l'honore d'applaudere al mio concetto. Non so se forse v'havrà pensato da poi. Con Suo comodo mi farà gratia Vostra Signoria di dirmene quanto sa, et in ogni estremo m'obligherà, se si compiace à farmi talvolta partecipe di qualche Sua gentilissima compositione, ch' in ogni occasione di Suo servizio e del mio potere m'ingegnerò à riconoscerne l'obbligo con quel affetto ch'ha da aspettar d'un Suo amico e servitore affettionatissimo. Guardi et conservi Iddio la Sua degnissima persona con tutta la salute che Gl'auguro di tutto cuore. Haya, li 20 d'Aprile 1658.

Vertaling

Aan de heer Giuseppe Zamponi, te Brussel.

Edele heer,

Toen ik uw vriendelijke brief ontving van de 4de van deze maand, voelde ik dezelfde vertroosting die wij ervaren bij het terugvinden van een verloren edelsteen, en u heeft werkelijk, na het edele ¹pand van uw goedheid dat u in mijn handen achterliet toen u uit Brussel vertrok, mij geen duidelijker noch een meer door mij gewaardeerd bewijs kunnen geven van uw voortdurende vriendschap jegens mij dan door mij het onverwachte bericht te sturen over uw gelukkige terugkeer in deze Lage Landen. U kunt ervan verzekerd zijn dat uw gunst jegens een vreemdeling die niet ophoudt onder terzake kundigen steeds uw voortreffelijke verdienste hoog te houden tot gevolg heeft dat deze vreemdeling voor altijd de volmaakte verschuldigde hoogachting jegens u zal koesteren.

Ondertussen zou ik graag willen weten hoe het u vergaat met de dienst bij Zijne Hoogheid de ²aartshertog, van wie ik het verbazingwekkend vind dat hij zonder morren verstoken kan blijven van de aanwezigheid van uw persoon, voor zolang als u dat schijnt te willen, nu u domicilie hebt gekozen zo ver van zijn hof.

Ik ³herinner mij dat ik bij het vertrek van Zijne Hoogheid hem heb voorgehouden dat een zeker madrigaal van hem, beginnende:

*⁴Terremoto del core
Voi sete, ohime, ritenuti sospiri,*

[Een aardbeving van het hart
Zijt gij, wee mij, ingehouden zuchten.]

het waard was de tekst te zijn van een compositie van uw hand, en ik heb niet kunnen nalaten hem te vertellen op welke wijze naar mijn mening de verschillende stemmen zouden moeten inzetten, ten behoeve van de levendige uitdrukking van aldus gemaakte woorden. Zijne Hoogheid heeft mij de eer aangedaan mijn idee te prijzen. Ik weet niet of hij misschien naderhand eraan zal hebben gedacht. U zult mij misschien bij gelegenheid

-
1. Heeft Zamponi bij Huygens' vertrek in 1656 aan hem composities gegeven?
 2. Leopold Wilhelm van Oostenrijk.
 3. Huygens verwijst hier naar het laatste gesprek met de aartshertog tijdens zijn Brusselse reis van 1656, dat op 6 mei 1656 plaatsvond. In het journaal van de reis naar Brussel (Den Haag, Kon. Huisarch., Inv. G1, nr. 7/2) beschrijft hij het deel van het gesprek waar het om gaat als volgt: 'Op alles repliceerde ick naer mij docht het subject te vereischen, seggende onder anderen dat ick concepten in sijnen boeck gevonden hadde, die niet als uyt soo grooten Princes boesem en konden komen, als, bij exempel, een madrigal, dat begon *Terremoto del core voi sete, ohime, ritenuti sospiri* [Een aardbeving van het hart zijt gij, wee mij, ingehouden zuchten]. Datselve, seide ick, wel voegen soude in musique gestelt, soodat die deftighe voorste woorden ingebracht werden door syne schoone tenores ofte mans stem. 't Welck hij seer approbeerde, seggende '*ch'era bellissimo pensiero*' [dat dat een zeer mooie gedachte was].'
 4. Het zijn de eerste twee regels van een vijfregelig gedicht, onder de titel 'Sospir ritenuto' (Ingehouden zucht), te vinden in Leopold Wilhelms bundel *Diporti del Crescente* (Brussel 1656), p. 183:

*Terremoto del core
Voi sete hoime, ritenuti sospiri;
Perche celar volete i miei martiri?
Uscite à mille à tranquillar quest'alma,
Se bramate goder del cor la calma.*

Een aardbeving van het hart,
Zijt gij, wee mij, ingehouden zuchten.
Waarom wilt gij mijn lijden verbergen?
Toon het aan duizend om deze ziel tot rust te brengen,
Als gij wilt genieten van de kalmte van het hart.

het genoeg doen te zeggen wat u weet, en u zult mij in de hoogste mate verplichten als u mij eens deelgenoot wilt maken van enige van uw voortreffelijke composities, zodat ik mij bij elke gelegenheid voor een dienst aan u en voorzover dat in mijn vermogen ligt zal inspannen om de verplichting als gevolg daarvan te erkennen met de toewijding die u kunt verwachten van een vriend en dienaar van u waar en wanneer u maar wilt. Moge God u behoeden en behouden, met alle zegenwensen uit geheel mijn hart. Den Haag, 20 april 1658.
